

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Deres ref

Vår ref
15/996-

Dato
06.07.2015

Vedrørende begrepet undervisningstime, samt beregningen av introduksjonsprogram på fulltid etter introduksjonsloven

Vedrørende begrepet undervisningstime i introduksjonsloven

Departementet ga i januar 2015 en tolkningsuttalelse om timebegrepet etter introduksjonsloven (vedlegg 1). Det hadde over tid vært tvil om hvordan begrepet undervisningstime skulle forstås. Med tolkningsuttalelsen ønsket departementet å avklare tolkningstvilen og gi et klarere og enklere regelverk å anvende i praksis.

Departementet har fått spørsmål fra fylkesmannsembeter og kommuner som viser at det er behov for mer informasjon om innholdet i tolkningsuttalelsen. Vi håper i det følgende å kunne besvare de spørsmål som er reist, og viser til den vedlagte tolkningsuttalelsen for ytterligere informasjon.

Tolkningsuttalelsen kort oppsummert

Departementets tolkningsuttalelse av 12. januar 2015 var todelt.

I den ene delen av tolkningsuttalelsen ble varigheten av en times opplæring i norsk og samfunnskunnskap definert.

Postadresse
Postboks 8036 Dep
NO-0030 Oslo
postmottak@bld.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
<http://www.bld.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 793

Integreringsavdelingen

Saksbehandler
Heidi Olsen-Nalum

I den andre delen av tolkningsuttalelsen ble det definert hvordan fulltid skal beregnes for deltakere i introduksjonsprogram, som deltar i opplæring i norsk og samfunnskunnskap som en del av innholdet i sitt program.

For riktig forståelse av tolkningsuttalelsen er det viktig å ikke sammenblande disse to spørsmålene. I det følgende gjennomgår vi først tolkningsuttalelsen som omhandler norskopplæringen, deretter den delen som omhandler introduksjonsprogrammet.

Opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Hva er en "time"?

I departementets tolkningsuttalelse fremkommer det at en undervisningstime i opplæring i norsk og samfunnskunnskap skal være 45 minutter.

Det innebærer at de som oppfyller vilkårene etter introduksjonsloven § 17 første og annet ledd har krav på 600 enheter à 45 minutter. De som oppfyller vilkårene etter introduksjonsloven § 18 for behovsprøvd opplæring har krav på inntil 2400 enheter à 45 minutter i tillegg. De som har plikt til å delta i opplæring etter introduksjonsloven § 17 tredje ledd, har plikt til å delta i 300 enheter à 45 minutter.

Innholdet i opplæringen i norsk og samfunnskunnskap er regulert i forskrift av 19. april 2012 nr. 358 om læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (læreplanen).

Denne avklaring innebærer at alle undervisningstimer etter læreplanen skal være 45 minutter.

Pauser og egenaktivitet

Tid til pauser og egenaktivitet kommer i tillegg til opplæringstiden. Kommunen står fritt til å organisere pauser som de ønsker, men forutsetningen er at deltakerne blir behandlet likt og at kommunenes praksis er forutsigbar for deltakerne. Når og hvor lenge det skal være pauser må avgjøres på bakgrunn av en pedagogisk vurdering.

Timeantallet er ikke nedjustert

Det er viktig å understreke at ovennevnte ikke betyr at timeantallet er nedjustert. Vi viser til vår vedlagte tolkningsuttalelse hvor dette er utførlig drøftet. Der fremgår det at det er departementets klare oppfatning at ovennevnte definisjon av timebegrepet, er den samme som da loven trådte i kraft. Imidlertid har det vært ulik praksis i kommunene, selv om de fleste kommuner har praktisert at en undervisningstime i norsk og samfunnskunnskap er 45 minutter. Det har dessverre vært gitt ulike tolkningsuttalelser vedrørende dette tidligere, med den konsekvens at enkelte kommuner i forbindelse med tilsyn har fått beskjed om å oppjustere eller nedjustere sitt timeantall, avhengig av om de la til grunn at en time var 45 eller 60 minutter. Departementet beklager de utfordringer dette har ført til i de aktuelle kommunene, og de utfordringer det har medført for Fylkesmennes tilsynsoppgaver.

Introduksjonsprogrammet

Opplæring i norsk og samfunnskunnskap som en del av introduksjonsprogrammet

Definisjonen av at en time opplæring i norsk og samfunnskunnskap skal være 45 minutter, gjelder også for deltakere i som har slik opplæring som en del av introduksjonsprogrammet.

Krav om introduksjonsprogram på fulltid

Et introduksjonsprogram skal være på full tid, jfr. introduksjonsloven § 4 annet ledd.

Introduksjonslovens forarbeider (Ot.prp. nr. 28 (2002-2003) pkt 12.4.1) fastslår at omfanget av et fulltidsprogram vil variere med hvor mye tidsbruk som kreves ut over det som er bundet i programmet. Program som ikke krever forberedelser eller etterarbeid skal være 37,5 timer per uke. Program som stiller betydelig krav til egenaktivitet skal være 30 timer per uke.

Før departementet forenklet denne beregningen måtte kommunene i hvert enkelt tilfelle, på bakgrunn av mengden egenaktiviteten som ble krevet, vurdere hva som var full tid i spennet mellom 30 og 37,5 timer. Kommunene måtte altså skjønnsmessig vurdere hva som var et fulltidsprogram i spennet mellom av 30 og 37,5 timer.

Forenkling av beregningen av full tid

Departementet ønsket en forenkling av kommunens skjønnsmessige vurdering av hva som er et introduksjonsprogram på fulltid, og erstattet derfor disse vurderingene med en automatisk iberegning av tid til for- og etterarbeid. Denne automatiske iberegningen gjøres ved at 45 minutters opplæring skal telle som 75 minutter for deltakere som har opplæring i norsk og samfunnskunnskap som en del av introduksjonsprogrammet. På denne måten legges det til 30 minutter til for- og etterarbeid til hver undervisningsenhet.

Det forutsettes at opplæringen i norsk og samfunnskunnskap nå som før, er av en slik karakter at det stilles krav til for- og etterarbeid. De 30 minuttene som iberegnes hver undervisningsenhet er med andre ord ikke ”gratis”-tid for deltakeren, men tid som forutsettes brukt til for- og etterarbeid. Dette forutsetter igjen at kommunene legger opp til en undervisning som stiller krav til for- og etterarbeid.

Departementet har besluttet at også tiltak etter opplæringsloven eller språkpraksis som inngår som tiltak i introduksjonsprogrammet skal beregnes på samme måte, forutsatt at disse stiller krav til forberedelser og etterarbeid.

For alle andre tiltak i introduksjonsprogrammet regnes en time som 60 minutter på ordinært vis.

Antall timer per uke

Departementet har fått spørsmål om 37,5 timer per uke er maks timeantall, med andre ord om det vil foreligge lovbrudd dersom kommunen tilbyr et introduksjonsprogram som overstiger 37,5 timer per uke.

Timeantallet vil, for deltakere som har mye undervisning i sitt introduksjonsprogram, raskt kunne overstige 37,5 timer per uke. Særlig gjelder dette hvor det gis språkpraksis som en del av norskopplæringen, fordi språkpraksis ofte består av fulle arbeidsdager på 7,5 timer per dag.

En streng fortolkning av fulltidsbegrepet i introduksjonsloven § 4 vil stride mot formålsbestemmelsen, fordi det vil medføre begrensninger i hvordan introduksjonsprogrammet kan legges opp. En streng fortolkning vil også kunne medføre at flere kommuner, etter den nye tolkningsavklaringen om timebegrepet, må redusere innholdet i sine program.

Departementet mener det er hensiktsmessig med en fleksibilitet i timeantallet per uke, både for deltakerne og kommunene. Flexibilitet vil samsvare med reglene i arbeidslivet, hvor arbeidstakere har rett til fleksibel arbeidstid dersom dette kan gjennomføres uten vesentlig ulempe for virksomheten, jfr. arbeidsmiljøloven § 10-2 tredje ledd. Det følger av forarbeidene til introduksjonsloven, Ot.prp. nr. 28 (2002-2003) 12.4.3 at "*programmet bør legges opp tilsvarende rammene for norsk arbeidsliv med hensyn til ferie og arbeidstid*".

Begrepet fleksibel arbeidstid i arbeidsmiljøloven omfatter ulike former for fleksibilitet. For deltakere i introduksjonsprogram skal det være rom for at timeantallet enkelte uker kan overstige 37,5 timer, mens antall timer andre uker kan være lavere enn 37,5 timer. I gjennomsnitt skal programmets innhold være 37,5 timer per uke i løpet av en periode på 52 uker, regnet fra deltakerens oppstart i program.

Øvre grense for antall timer per dag og uke skal følge de ordinære reglene i arbeidslivet, jfr. arbeidsmiljøloven § 10-4 første ledd, som fastslår at arbeidstiden ikke skal overstige 9 timer per dag og 40 timer per uke.

Det er en forutsetning at deltakeren samtykker til et timeantall som overstiger 37,5 timer per uke. Deltakeren står fritt til å takke nei til et utvidet timeantall per uke. Det betyr at deltakeren ikke kan trekkes i stønad for fravær fra program som overstiger 37,5 timer per uke, uten at deltakeren på forhånd har samtykket til et utvidet timeantall. Kommunen har ansvar for å dokumentere at samtykke er innhentet.

Reglene om trekk i introduksjonsstønad ved fravær er uforandret

Reglene om trekk i introduksjonsstønad endres ikke.

Det følger av introduksjonsloven § 10 at ”ved fravær [...] reduseres stønaden tilsvarende, jf. § 9”. Det følger av introduksjonsloven § 9 at ”stønaden per dag utgjør 1/30 av månedsstønaden” og at ”stønaden per time utgjør 1/1850 av stønaden på årsbasis”.

Det vil si at ved fravær fra en time, så reduseres stønaden tilsvarende en time, uavhengig av om deltakeren har vært fraværende fra en undervisningstime (som varer i 45 minutter og teller som 75 minutter) eller andre tiltak på 60 minutter. Det samme gjelder for dagsfravær, slik at stønaden reduseres tilsvarende en dag, uavhengig av planlagt lengde på fraværsdagen.

Med hilsen

Erik Skedsmo (e.f.)
avdelingsdirektør

Heidi Olsen-Nalum
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Vedlegg:

Brev fra BLD til IMDi og Vox 12.01.15

Erik Skedsmo (e.f.)avdelingsdirektørHeidi Olsen-Nalum
rådgiver